

Heemkring Opwijk-Mazenzele

Erfgoeddag 18 april 2004 “t Zit in de familie”

Tentoonstelling en workshop

Familiepapieren “Van geboorte tot het graf”

De tentoonstelling tracht een duidelijk overzicht te geven van de meest courante en waardevolle erfgoeddocumenten die je tussen de familiepapieren kan aantreffen. Zij beslaat de periode van eind 18e tot ruim midden 20e eeuw.

Een selectie van meer dan 150 jaar erg gedi-versifieerde familiepapieren geven zowat een volledig overzicht van wat mensen van bij ons waardevol vonden om van hun generatie en van vorige generaties bij te houden voor later en om als erfgoed door te geven. De foto's, gelegenheidsdrukwerk, brieven, notariële akten en allerlei andere documenten leiden ons door al onze levensfazen en -bezigheden, van onze geboorte tot het graf. De expositie is dan ook opgebouwd rond een 20-tal van deze min of meer wel afgebakende levensfazen of -thema's. In een aantal gevallen gebeurde de selectie van de beschikbare documenten op basis van het feit dat zij, in tegenstelling met zovele andere, nog niet eerder getoond waren op één van onze heemkundige-geschiedkundige tentoonstellingen van de laatste jaren of in één van onze publicaties.

Veel van de getoonde documenten zijn erg waardevol voor de opbouw, de stoffering en de illustratie van een familiegeschiedenis. Aspirant-genealogen zullen dan zeker met grote belangstelling en nieuwsgierigheid rondneuzen. Hebben zij nog vragen over de getoonde stukken (niet alle pagina's kunnen getoond worden!)? Men kan zich gerust wenden tot de aanwezige specialisten van de Heemkring die hen zullen trachten te helpen.

De tentoonstelling is vooral opgebouwd met zaken uit de eigen HOM-archiefverzameling, aangevuld met documenten van enkele plaatselijke bruikleengevers.

De documenten betreffen meestal oud-Opwijkenaars of hun familie of andere naasten. Zij zijn in elk geval afkomstig uit Opwijkse familiearchieven, waardoor het thema van de erfgoeddag “t Zit in de familie” woordelijk erg toepasselijk is.

Uiteraard werd bij de selectie en de toonvorm van de stukken nauwlettend rekening gehouden om de privacy van de mensen niet te schaden.

Van boreling en dopeling tot kleuter

1. Eénsluitend uittreksel afgeleverd door de burgemeester - ambtenaar van de burgerlijk stand van Aartselaar op 29 juli 1859 uit de geboorteakte van het register van Aartselaar van Jean Baptist Baeckelmans, geboren 27 augustus 1807.
2. Geboortebericht van Emiel Meeussen (broer van Opwijkenaar apotheker Paul Meeussen), Sint-Pieters-Jette, op 6 april 1912.
3. Prospectus van het Moederhuis van Merchtem, ca. 1948.
4. Rekening van het Moederhuis van Merchtem voor de nieuwe Opwijkenaar M. Willocx in 1948.
5. Aankondiging van een zevende zoon Leopold in het Opwijkse gezin Paul Meeussen - Elisabeth Van den Bossche, 7 maart 1950. Peter: Zijne Majesteit Koning Leopold III (vertegenwoordigd door de heer Burgemeester Dr Jan De Smet).
6. Wel een bijzondere vorm van een geboortebericht: een diskette met een computerprogrammaatje rond de nieuw geborene.
7. Verzameling van oudere en meer recentere geboortekaartjes.
8. Enkele teksten bij (recente) doopselvieringen.

1e en plechtige communie en vormsel

9. Herinneringsprentje geschreven door de parochiepastoor ter gelegenheid van de eerste communie van (Johannes) Ludovicus Meeussen (grootvader van Paul Meeussen), ° 28-10-1839, op Palmzondag 1850.
10. Enkele (heel) oude 1e communieprentjes: 1886, 1889, 1896, 1904, 1912, 1915, 1918,...
Een fotoafdruk toont de keerzijde van de prentjes.
11. Josephine Timmerman (Droeshout) kreeg deze fraaie uitplooi herinneringskaarten voor haar 1e communie op 28 maart 1909 (op 11-12 jarige leeftijd) onder meer van onderwijzer J. De Poovere, neven, nichten, vriendinnen, geburen en kennissen.
12. Enkele oudere herinneringsprentjes bij plechtige communie's en hernieuwing der doopbeloften (vormsel).
Een fotoafdruk toont de keerzijde van de prentjes.
13. Spijskaart bij het feest van de plechtige communie van Marie-Louise en Paula De Smedt, Mechelen, Pinksteren 1929.
14. Julia De Coninck (Mazenzele) kreeg dit herinneringsprentje van zuster M. Valeria bij haar plechtige communie op 14 april 1940.
15. Foto van de plechtige communicant Jan Van den Broeck, 1941 (?).
16. André Vastenavondt (Coenstraat) ontving dit herinneringsprentje van bij zijn eerste communie op 10 mei 1945.
17. Getuigschrift "ter herinnering aan mijn geloofsbelijdenis" (vormsel) van Jan Meeussen.
18. Enkele spijskaarten bij het feest van de plechtige communie (en hernieuwing der doopbeloften).
Opwijkse kippen stonden veelal op het menu.
19. Verzameling herinneringsprentjes aan de eerste en plechtige communie en hernieuwing der doopbeloften (vormsel) van de laatste 70 jaar (individuele prentjes en per parochie).
20. Enkele felicitatiekaarten bij plechtige communie's, 1958 en 1960.
21. Enkele teksten bij eucharistievieringen bij 1e en plechtige communie's en hernieuwing der doopbeloften (vormsel) van de laatste decennia.

En de rest van onze jeugd

22. Nieuwjaarsbrief van Ludovicus Maria Meeussen (nonkel van Paul Meeussen) aan zijn ouders, Viersel, Januari 1873.
23. *Zeer Lieve Ouders*
Nieuwjaarsbrief van de dochter Elisabeth Van Den Bossche aan haar ouders, 1 januari 1928.
Op de voorzijde ontbreekt wel een versiersel.
24. Wensbrief van de kinderen Meeussen aan hun vader ter gelegenheid van zijn naamfeest, ca. 1880.
25. *Beste peter, Lieve meter...*
Enkele nieuwjaarsbrieven van 50-60 jaar geleden.
26. Een aantal nieuwjaarsbrieven aan ouders, peters en meters van de laatste decennia.
- 26.b Patacon.
Deze in pijpjaarde gebakken schijfjes werden reeds sinds de Middeleeuwen door dooppeters en -meters ter gelegenheid van Nieuwjaar en gelegen in brood geschonken aan de pete- en metekinderen. Deze recente patacon is gemaakt door Annie Mariman van de vzw Patacon (Begijnhof Dendermonde) die deze traditie in ere wil houden.

Schooltijd en studentenleven

27. Bewijsschrift voor Carolus Antonius Franciscus Van Innis van Merchtem dat hij aan de universiteit van Leuven op 27.8.1776 de "summa cum laude" de titel behaalde van baccalaureaat in de geneeskunde.
Op de keerzijde (fotoreproductie) lezen wij dat hij zich 19 april 1806 inschrijft om in de prefectuur van het "Département de la Dyle" de geneeskunde te mogen uitoefenen.
28. Diploma, op perkament, op 6 augustus 1858 uitgegeven door de normaalschool

van Sint-Niklaas aan Johannes Louis Meeussen, geboren te Viersel op 28-11-1838 (er staat foutief november i.p.v. oktober als geboortedatum; grootvader van Paul Meeussen).

29. Familiepensionaat Lindemans Opwijk (Schoolstraat).
Begin van één der schrijfboeken met lijsten der leerlingen die in het Pensionaat van Opwijk ter school gegaan zijn, beginnende november 1802;
"Nota. De origineelen van deze registers zijn verbrand in den brand van 12-13 Januari 1930. Dit afschrift werd door mij gemaakt ter gelegenheid van de jubelfeesten van 1913. J. Lindemans".
30. Gebundelde en enkele losse programma's van prijsuitreikingen van de kostschool Lindemans van Opwijk ca. 1850-1905.
31. Familiepensionaat Lindemans: handgeschreven programma voor het feest van P. Lindemans-Van Bever.
32. Familiepensionaat Lindemans: deel van handgeschreven tekst van het liedje "Klagen", voor de prijsuitreiking van 1881.
33. Diploma, op perkament, van mijningenieur uitgereikt op 31 juli 1907 door de Université Catholique de Louvain aan Emile Meeussen, (vader van de Opwijkse apotheker Paul Meeussen).
34. Viering in 1913 van de 50e verjaardag van de heropening van het familiepensionaat Lindemans:
 - *Twee eeuwen onderwijs, verslag gelezen door den heer J.R. De Smedt, secretaris van de inrichtings commissie.*
 - *Boek Pensionnat Lindemans, Opwijk FETES JUBILAIRES, 1713-1913, 1863-1913, Comptes-rendu offert aux partici-*

pants. Opwijk, 1913

35. *Parochiale Zondagsscholen van Opwijk. Een ernstig woord aan de leerlingen, feestdag van St.-Jozef 1917.*
36. Prentbriefkaart van Pauline Timmerman vanuit het pensionaat te Dendermonde naar haar ouders en zusters te Droeshout, ca. 1920. Het gebruik van het Frans zal wel een verplichting geweest zijn.
37. Ingekaderd bekwaamheidsdiploma uitgereikt door het Etablissement des Soeurs de l'Immaculée Conception (Overijse) – Section Ménagère Agricole, op 31 juni 1912 aan Joséphine Timmerman (Droeshout).
38. Diploma van dactylografie van Elisabeth Van den Bossche, (° Opdorp 25 januari 1916), behaald aan het Institut Visitation Sainte Marie te Gent op 5 juli 1934.
39. Diploma van stenografie van Elisabeth Van den Bossche, behaald aan het Institut National de Sténographie te Brussel op 24 oktober 1936.
40. Diploma van Comptable-Organisateur van Elisabeth Van den Bossche behaald vor de Jury Central de Bilanbertistes te Brussel op 25 juli 1934.
41. Diploma van Ambulancierster en Volksgezondheidsassistent verleend op 27 maart 1934 door het Rood Kruis van België aan Elisabeth Van den Bossche.
42. Proclamatie VKO Bovenbouw schooljaar 1993-1994.
43. Men vindt ze bij de familiepapieren van zowat elk huisgezin: (oudere) klasfoto's uit de verschillende Opwijkse scholen.

In dienst van het vaderland

44. Uittreksel uit het mobilisatie-zakboekje van soldaat 2e klas bij het 9e Linieregiment Joseph François De Troch, militieklas 1882.
45. Portret van soldaat Alfons Baeckens, 1902.
46. Mobilisatie-zakboekje van Jean François De Troch (Waaienberg, Mazenzele, militieklasse 1912).
47. Militaire eenzelveigheidskaart van Jean François De Troch (° Opwijk 11 mei 1892, in dienst getreden 1 oktober 1912, in onbepaald verlof op 23 september 1919).
48. Mobilisatie-zakboekje van Guillaume

François Hermus (Mansteen), aangenomen als vrijwilliger met premie op 23 november 1879 voor een dienstdienst die begon op 1 oktober 1898. Zijn laatste verloopas dateert van 28 april 1902. Het boekje vermeldt ook de bewijzen van aanwezigheid op de "jaarlijksche heerschouwingen" van 1900 tot en met 1911.

49. Bewijs van definitief verlof dd. 30 september 1911 (actieve dienst: 2 jaar, zeven maanden en 12 dagen) en Certificaat van goed gedrag dd. 1 oktober 1911 (afgeleverd door 10e linieregiment) voor soldaat Guillaume François Hermus (zie vorig nummer).

- 50.** Eerste brief van soldaat Jan De Nil naar zijn thuis in Mazenzele, dd. 5 oktober 1910. Hij was van de militieklas 1910, en kon slechts in definitief verlof gaan op 10 september 1919. Hij was dus schier ononderbroken bijna 10 jaar in dienst van het Vaderland, waarvan meer dan 4 jaar frontsoldaat!
- 51.** Groeten aan Theofiel Vereman van soldaat Jan De Nil (Mazenzele), vanuit het Kamp van Beverlo (Leopoldsburg), 1913.
- 52.** "Fini! content ! Vive la classe": prentkaart van Jan de Nil (Mazenzele) vanuit Brussel naar soldaat Jozef Van de Velde in Luik, 9 oktober 1912.
Jan dacht al aan het einde van zijn diensttijd (eind oktober 1912). Hij kon nog niet vermoeden dat hij nog meer dan 4 jaar frontsoldaat zou worden en pas op 10 september 1919 met definitief verlof zou kunnen gaan.
- 53.** Portretfoto's van enkele Opwijkse en Mazelse soldaten die WO 1 meemaakten:
- Jean François De Troch (Droeshout-Waaienberg)
 - Jozef Fisack ("Teppen Carlo", Paddebroeken)
 - Judocus De Meersman (Vossestraat, gekwetst aan de IJzer, huwt in Engeland een verpleegster "Mildred" en blijft daar wonen in Gloucester als mijnwerker, † 20-01-1962).
Hij staat hier op de foto in Engeland met Jean Kindermans ("Van Stichel").
 - Groepsfoto van Mazelse en Droeshoutse frontsoldaten in 1914 aan de IJzer:
1e rij, v.l.n.r: Victor Verdoodt, ? ("Beitokes Jef"), Frans Van der Elst ("Stoppel", Mazenzele)
2e rij, v.l.n.r: Jozef Fisack ("Teppen Carlo"), Jozef Verdoodt (Jef van Biekes"), Corneille Louis Costers (Mazenzele, gesneuveld 30-10-1914),
2e rij, v.l.n.r: Jan De Nil (Mazenzele), Jean François De Troch (Waaienberg), Rik Van der Borght (?).
 - Benoît Meert (geïnterneerd in Nederland)
 - Leo Lindemans
 - Prentbriefkaart met portret van soldaat Jan Buggenhout vanuit Dinard (Bretagne) aan zijn vriend-soldaat Louis Geeurickx, 1 augustus 1915.
 - Drie Mazelse frontstrijders tijdens WO 1 met verlof in Engeland: Jan De Nil (midden), Felix Meskens (links) en Frans Vereman (rechts).
- 54.** Brief van Leo Lindemans vanuit Nederland aan zijn broer Paul die toen reeds als vrijwilliger in dienst was, met fijnzinnige beschrijvingen en overwegingen betreffende de door de Duitsers in de septemberdagen 1914 verwoeste en beschadigde kerken en kerktorens van de streek : Opstal, Peizegem, Dendermonde, St. Gilles, Lebbecke, Baardegem, Mazenzele, Kobbegem, Bollebeek en Mollem.
Op een afzonderlijk blad lezen wij nog enige details betreffende het drama op 't Eekskens 26-27 september. Op het einde van de brief heeft hij nog even over de beschermingsmaatregelen die genomen zijn om de veiligheid van de kunstwerken van de Opwijkse St.-Pauluskerk te waarborgen (zijn vader, Louis Lindemans was voorzitter van de kerkfabriek). Het "zilverwerk" van de kerk zat reeds veilig verborgen in een degelijke kist een meter diep in de patatten kelder van het huis Lindemans.
- 55.** Bericht betreffende het "meldeambt", dd. 12 maart 1915. Dit exemplaar was gericht aan Jozef Lindemans (Statiestraat, nu Marktstraat).
- 56.** Brief met omslag van Leo Lindemans in Nederland naar frontbrancardier Louis Geeurickx, verzonden vanuit Haaren (Nederland), dd. 22 februari 1916.
De inhoud gaat vooral over gebeurtenissen en situaties in Opwijk tijdens de eerste maanden van de oorlog.
- 57.** Diverse soldatenbrieven en briefkaarten WO 1, naar andere soldaten of naar het thuisfront.
De meeste brieven waren door de verzender zelf geschreven, ieder volgens zijn eigen kunnen. Sommige soldaten dienden wel hulp te vragen aan een makker die wel kon schrijven. De brieven naar het "t huisfront" moesten gesmokkeld worden (veelal via Engeland en/of Nederland). Anderen brieven waren bestemd voor medefrontsoldaten. Wij zien enkele bijhorende omslagen.
Veel van deze brieven en kaarten, ook van krijgsgevangen soldaten in Duitsland, waren gericht aan Louis Geeurickx (kosterorganist van de St.-Pauluskerk), oorlogsbrancardier, sociaal en maatschappelijk geëngageerd man. Hij was voor velen de aanspreek- en tussenpersoon en vertrouwenspersoon voor de corresponderende Opwijkse jongens aan het front. Zijn redactiewerk voor het Opwijks frontbladje "De Stem uit Opwijck" bracht dit natuurlijk ook mee.
In vele gevallen drukken de brieven veel

vertwijfeling, angst voor de toekomst en heimwee naar het geboorte- of woondorp en naar de geliefden thuis uit. Enkele keren ontwaren wij ook relatieproblemen. Enkele brieven maken ook gewag van "oorlogsmeters".

Sommige van de briefschrijvers sneuvelen.

- Frontsoldaat Jozef Abbeloos (Opwijk) schreef deze brief op 29 maart 1916 aan Louis Geeurickx. Let op de stempel "OUVERT Par l'AUTORITÉ MILITAIRE" op de erbij horende kleine omslag (11 x 8,3 cm). De omslag werd geopend aan de linker zijde en zichtbaar terug gesloten met de plakband "CONTROLE POSTAL MILITAIRE".
- Frontsoldaat Jean De Troch (Waaienberg) kon deze brief naar zijn ouders op Droeshout (Waaienberg) laten smokkelen.
- Wellicht heeft de boodschap op de "Militaire Briefkaart" van soldaat Jozef Buyens aan Louis Geeurickx, dd. 4 december 1917 te maken met een oorlogsmeter. Jozef Buyens, ° Opwijk 18 maart 1889, zoon van Joannes en Maria Philippina Robberechts, sneuvelde op 4 mei 1918 te Ramskapelle.
- Op 3 maart 1918 schreef frontsoldaat Frans De Brandt deze brief aan Louis Geeurickx met de vraag brieven naar oorlogsmeters te tekenen.

-...

- 58.** Enkele brieven van frontsoldaat Jan De Nil (Mazenzele) naar zijn ouders (2 van augustus 1914, één van uit Bossut van 11 augustus 1914, de andere van enkele dagen later vanuit Walem). De laatste, met het overwinningslintje in de Belgische driekleur, dateert van 16 november 1918, dus van enkele dagen na de bevrijding. Hij verblijft op dat moment in Parijs waar hij herstelt van een kwetsuur.
- 59.** Schrijven van Leo Lindemans, Scheutist te Haaren (Nederland), dd. 27 Juni 1916, naar zijn kozijn Edouard van Bever te Brussel. Dit schijnbaar familiebericht is in feite het codeschrift om aan te kondigen dat hij naar Engeland vertrok, om als vrijwilliger ingelijfd te worden in het Belgisch leger. Op 20 december 1916 wordt hij ingedeeld bij het 20e Linierregiment en komt terecht in erg gevaarlijke frontzones.
- 60.** Brief van de Opwijkse frontsoldaat Emiel De Clerck, 22 juli 1916, naar zijn vriend en gebuur Leon Lindemans, dus juist nadat deze zich als vrijwilliger bij het Belgische leger vervoegd had.
- 61.** Jan Van den Broeck, een gereformeerd soldaat (in herstellerverlof op het ogenblik van de bezetting) had verwaarloosd zich bij de kommandatuur aan te geven. Uit vrees door de Duitsers opgepakt te worden trachtte hij naar Nederland te vluchten. Aan de grens werd hij aangehouden en naar een Duits gevangenkamp gevoerd. Wij zien hier een brief van hem vanuit Zwitserland, dd. 25 december 1916 aan Louis Geeurickx, frontsoldaat-brancardier te Calais.
- 62.** Prentbriefkaarten van soldaat Henri De Plecker (Opwijk), krijgsgevangene WO-1 in Duitsland (Hameln en Soltau) aan Jozef Baeckens-De Plecker (Opwijkenaar in interneringskamp in Den Haag en in Amersfoort).
- 63.** Prentbriefkaart met groep Opwijkse krijgsgevangenen in Amersfoort (Nederland), 1915 of 1916, verstuurd aan de familie in Opwijk.
- 64.** Belgische geïnterneerde soldaten in Nederland. Rechts Opwijkenaar Jozef Baeckens, 1917.
- 65.** Belgische kantien in het interneringskamp WO-1 in Scheveningen. In het midden boven Jozef Baeckens.
- 66.** Prentbriefkaart aan Jozef Baeckens in het interneringskamp in Amersfoort (Nederland) van zijn nicht Bertha (Brussel), 1915.
- 67.** Prentbriefkaart van Marguerite De Smedt (Opwijk) aan Jozef Baeckens in de interneringsgroep Scheveningen (Nederland), 1916. Links dokter Benoit De Smedt (burgemeester Opwijk), rechts zijn vrouw Julie Joanna Van Ermengem en in 't midden hun dochter Marguerite.
- 68.** Prentbriefkaart van Jozef Baeckens vanuit Den Haag 1914-'18 aan de Opwijkse familie.
- 69.** Groep Belgische krijgsgevangenen in Duitsland 1914-'18. De 2e van rechts is Opwijkenaar Alfons Baeckens.
- 70.** Prentbriefkaart van soldaat Joannes De Plecker aan Adolf De Plecker (Nieuwstraat), 1916.
- 71.** Prentbriefkaart van soldaat Louis Baert in het interneringskamp Zeist (Nederland) aan Jozef Baeckens in Den Haag, 1916.
- 72.** Brief van de in Nederland (Zeist) verblij-

vende Alfons De Geest aan Louis Geeurickx, brancardier in Calais.

- 73.** Oorlogsdagboek van soldaat-grenadier Jan De Nil (Mazenzele). Op de opengeslagen bladzijden (1-25 december 1914), beschrijft hij o.m. de verbroedering tussen Belgische en Duitse soldaten in de loopgrachten op Kerstmisnacht 1914.
- 74.** Carnet de pécule van Jean François De Troch, 1917-1919. Hierin werd gedetailleerd de sommen van soldij en premies ingeschreven.
- 75.** Brief van Benoît Meert (van de melkerij), dd. 13 november 1916, geïnterneerd grenadier in het militair kamp van het Albertsdorp te Soesterberg (Holland), waarvan hij beheerder-boekhouder is, aan Louis Geeurickx, soldaat-brancardier in Calais.
De andere brief is van Delphina Van Geet, de echtgenote van Benoît Meert, vanuit Amersfort 12 februari 1916, met nieuws over haar man die ernstig ziek was en geopereerd werd.
Op de omslag ziet men een stempel "OUVERT Par l'AUTORITÉ MILITAIRE". De brief werd geopend aan de linker zijde en zichtbaar terug gesloten met de plakband "CONTROLE POSTAL MILITAIRE".
De briefkaart aan Louis Geeurickx, 9 januari 1917, is van een zekere C. van Drie, met nieuws over de gezondheidstoestand van benoît Meert..
- 76.** Militaire eenzelvigheidskaart van oorlogsvrijwilliger Leo Lindemans (° Opwijk 13 april 1893), in dienst getreden 10 juli 1916 als soldaat brancardier, en eind 1918 't huis teruggekeerd.
- 77.** Dit document wordt zeker nog in heel wat Opwijkse huisgezinnen bewaard: een herinneringskaart met de foto's van de gesneuvelde Opwijkse soldaten WO 1 (Foto Verbouwe Jette).
- 78.** Brief van definitief verlof voor soldaat Jan de Nil van Mazenzele, 10 september 1919.
Jan vervulde zijn effectieve legerdienst vanaf oktober 1910 tot september 1918; haast negen jaar, waarvan meer dan 4 jaar aan het oorlogsfront.
- 79.** Diploma's bij diverse eretekens en benoemingen van frontsoldaat Jan De Nil (Mazenzele), o.a. bij de medaille van de IJzer (26 oktober 1920).
- 80.** Vuurkaart 1914-1918 van Jean François De Troch.
- 81.** Getuigschrift "Hulde van het Dankbare Vaderland " van soldaat Jean François De Troch (Droeshout-Waaienberg), met vermelding van eervolle onderscheidingen, getekend "Albert".
- 82.** Na zijn militiedienst (vanaf 1 oktober 1912 en daarna vier dienst aan het IJzerfront) moest soldaat Jean De Troch (Droeshout-Waaienberg) ook nog naar Duitsland met het Belgisch Bezettingsleger ("Wacht aan de Rijn").
Op 3 mei 1919 schreef hij volgende brief naar zijn ouders, zusters en broer.
- 83.** Groeten vanuit Krefeld, Bezettingsleger in Duitsland, met onder meer soldaat Jan De Nil uit Mazenzele, 1919.
- 84.** Enkele prentbriefkaarten van soldaten Frans Buyl (Hulst) en Nand De Bauw (Droeshout) vanuit Duitsland (bezettingsleger "Wacht aan de Rijn" 1919-1924) aan Droeshoutse kennissen en familie en aan zijn nicht Pauline Timmerman (Droeshout) in 't pensioonaat te Dendermonde.
- 85.** Foto van de Vlaamse Oudstrijders van Opwijk, genomen in de Stationsstraat ca. 1935 (?).
- 86.** Prentbriefkaart met groeten van soldaat ... Verdoodt vanuit Kester aan Karel Sablon (Mazenzele), 1939.
- 87.** Zoals zowat alle jonge mannen van 16 tot 35 jaar die niet in effectieve legerdienst waren in de meidagen van 1940 (de "Crabs") was ook Remi Vastenavondt (Coenstraat) op den dool in Frankrijk. Hij gebruikte dit mini woordenboekje Frans-Ned. en Ned.-Frans.
- 88.** Valse identiteitskaart, afgeleverd op 11 juni 1941 door de stad Luik, op naam van een zekere Henri Cox (waarschijnlijk een persoon die reeds overleden was), toebehorend aan Opwijkenaar Remi Vastenavondt (Coenstraat) - zie foto op de kaart.
Remi Vastenavondt (ongehuwd) verbleef, om niet opgenomen te worden door de Duitsers, gedurende ca. 2 jaar in de Ardennen, waar hij officieel werkte in de Cockerill-fabrieken te Seraing (zie volgend nummer), maar in werkelijkheid op het platteland bij een boer werkte en verbleef.
- 89.** Tewerkstellingskaart -tweetalig Frans-Duits- waarbij de maatschappij John Cockerill (wapenfabrikant) te Seraing verklaart dat de zekere Henri Cox deel uitmaakt van haar personeel. Met deze kaart

en met de valse identiteitskaart (vorig nummer) kon Remi Vastenavondt ontsnappen aan opeising om verplicht in Duitsland te gaan werken. Op de buitenzijde van het document staat "La présente attestation est remise au titulaire pour lui permettre de justifier l'emploi qu'il occupe, conformément aux stipulations du paragraphe 4, du chap. 2, de l'ordonnance allemande du 6-10-1942".

- 90.** Remi Vastenavondt (Coenstraat) was één van onze soldaten die deel uitmaakte van het nieuw naoorlogs Belgisch leger dat opgeleid werd o.m. in Ierland. Hij werd opgeroepen op 26 maart 1945 en behoorde tot de 3de Infanterie Brigade „R“, Kompagnie Rav. en Au/T 1e Pon.). Hij ging met onbepaald verlof op 28 mei 1946.

We zien hier van hem:

- Staande orders voor voerders van automobiervoertuigen (op wielen) en van motorfietsen, dd. april 1945
- Een verklaring van godsdienst
- Een militair rijbewijs, in het Engels, voor de periode 30 juni 1945 tot 29 juni 1946
- Een betaalboekje, in het Engels
- Demobilisatierichtlijnen

- 91.** "Individuele steekkaart" van soldaat Carel Theresia Gerardus Meeussen, 2e selectie

centrum Gent, december 1950, aangeduid voor de artillerie.

- 92.** *Aandenken aan mijn Plechtige Paasch-communie in de kazerne te Aken 1946, 3e Brigade Infanterie "R" Belgisch Bezettingleger in Duitschland.*

- 93.** Kaart met opgave der oorlogsdiensten voor strijder 1940-1945 van Achiel Willocx (Droeshout).

- 94.** Iedereen, of toch velen van de miliciens, maakte zijn afzwaai van het legerdienst aan familie en vrienden kenbaar door het sturen van een "doodsbrief". Het was blijkbaar ook de gewoonte van er te weinig postzegels op te kleven en de geadresseerde porttaks te laten betalen. Wij zien hier:

- de doodsbrief van Gerard Ollevier (Elverdinge), militiesoldaat van 1932, afgezwaaid op 31 mei 1933, verstuurd aan Anna De Mayer (Bornem, in 1937 gehuwd met meester Frans Hofman van Opwijk).
- de "doodsbrief" van "militiaan" Maurits Van Campenhout (Chauffeurs 702e Cie TPT Antwerpen) van Mazenzele die hij op 23 juni 1960 verstuurd aan Marcel Asselens van Asse-Krokegem.

Vrijen en trouwen

- 95.** Trouwboekje van Ludovicus Meersman (Mazenzele) en Maria Isabella Denil (Opwijk), afgeleverd te Opwijk op 3 mei 1879.

Het kerkelijk huwelijk had plaats op 5 mei 1879 door pastoor L. Janssens.

De bijhorende fotoafdruk toont de bladzijden met de 11 kinderen uit het huwelijk.

- 96.** Franstalige spijskaart bij het huwelijksmaal van Auguste Stobbelaers (° Lebbeke 22-11-1838) met Eulalie De Coster (° Opwijk 28-01-1849), 23 augustus 1880.

- 97.** Trouwboekje van Josephus Crispinus Abeloos (Droeshout) en Anna Francisca De Pauw (Droeshout, afgeleverd te Opwijk op 3 november 1886.

Het kerkelijk huwelijk had plaats in de Sint-Pauluskerk van Opwijk (vóór de oprichting van de parochie Droeshout) door pastoor Janssens.

Het originele document is in heel slechte staat. Hier ziet men een voorbeeld hoe

men best door de huidige moderne digitale technieken van documentenscanning en afdrucken de gegevens kan bewaren voor het nageslacht.

De 2e geopende pagina's toont de lijst van de 11 kinderen uit dit huwelijk. Het 4e kind, Rosalia kenden velen het best als "Rose Kabot", van de herberg op Droeshout 't Stad (° 17 maart 1892, † 29 januari 1991), wed. van Benedictus Heyvaert en van Alfred Leemans -† 12-11-1967-).

- 98.** Enkele spijskaarten bij huwelijksfeesten van gegoede burgerij 2e helft 19e eeuw.
- 99.** Trouwboekje van Josephus Franciscus De Troch (Waaienberg) met Maria Philomena De Valck, afgeleverd te Opwijk op 25 juni 1891.
Het kerkelijk huwelijk had plaats op 30 juni 1891 door pastoor N. Franck.
- 100.** Op 30 april 1900 trouwde te Opdorp Livinus Van den Bossche, brouwer, met Maria Maes. Zij waren de ouders van onder

meer Elisabeth Van Den Bossche (echtgenote van de Opwijkse apotheker Paul Meeussen).

Wij zien hier hieromtrent:

- een wensbrief van de maatschappij De Paraphone Zangers aan hun Voorzitter ter gelegenheid van zijn huwelijk
- een wensbrief van de werklieden (van de brouwerij) aan de bruid en bruidegom
- een wensbrief, in dichtvorm, van nicht Eugenie Suetens.
- een wensbrief van de fanfaregenootschap Met moed vooruit (waarvan de bruidegom bestuurslid was)

- 101.** Trouwboekje van Prosper Guiliemus Van Dooren en Maria Josepha Verhoeven (Droeshout), afgeleverd te Opwijk op 29 januari 1902.
Het kerkelijk huwelijk had plaats op 30 januari 1902 door pastoor E. Vermeyen (Droeshout).
De bijhorende fotoafdruk toont de bladzijden met de 10 kinderen uit het huwelijk.
- 102.** "Parochieboekje" (kerkelijk trouwboekje) van het gezin Franciscus Xaverius Vastenavondt en Maria Eugenia Thoen, 23 juli 1914, Sint-Paulusparochie Opwijk, woonplaats Nijverseel.
- 103.** Uitnodiging voor een huwelijksfeestmaal van Emiel Meeussen en Joanna Baeckelmans, de ouders van Paul Meeussen te Puurs op 24 mei 1910 (om 1 uur) en menukaart (gedrukt bij F. Abbeloos, Opwijk).
- 104.** Familiefoto genomen bij het huwelijksfeest van Josephina Moens (Waaenberg) en Leon Cortvriendt in 1913.
- 105.** Tekst van een gelegenheidslied "Ter gelegenheid der samensmelting der minnende harten van Léon en Marie, 8 oktober 1925".
- 106.** Gelukwenskaart aan het jonge paar "Mijnheer en Madam Karel Sablon", 1928.
- 107.** Gelukwenstelegrammen voor de jonggehuwden Frans Hofman (Opwijk)-Anna De Mayer (Bornem), 30 maart 1937.

- 108.** Verlovingsmededeling van Elisabeth Van den Bossche en apotheker Paul Meeussen, Opwijk 4 juni 1939.
- 109.** Huwelijksaankondiging van Elisabeth Van den Bossche en apotheker Paul Meeussen, 22 augustus 1939.
- 110.** "Dischkaart" van het feestmaal bij het huwelijk te Opdorp op 22 augustus 1939 van Gerarda Van den Bossche met Gaspar Van Assche en van Elisabeth Van den Bossche met Paul Meeussen.
- 111.** Spijskaart bij het huwelijksfeestmaal van Victorine Heyvaert en Gustaaf Willocx, 4 maart 1943.
Het huwelijk had plaats te Peizegem, maar er stonden toch *Opwijksche Haasjes met Vruchten* op het menu.
- 112.** Huwelijksfoto van Jozef Segers (° Peizegem 30-10-1911, † Droeshout 14-02-1999) en Gusta Aelbrecht (° 02-06-1910, † Droeshout 14-02-1996). Zij trouwden "voor de kerk" op Droeshout op. Het gezin, met 6 kinderen woonden de rest van hun leven in de Langeveldstraat.
- 113.** Huwelijksaankondiging (trouwbrief) van Hubert De Smedt (Opwijk) en Marie-Thérèse Pira (Berchem), 26 april 1944.
- 114.** Diverse verlovingsaankondigingskaartjes.
- 115.** Spijskaart van een huwelijksfeest op 19 oktober 1948.
- 116.** Huwelijksaankondiging (trouwbrief) en huwelijksfoto van Louisa Buyl (Hulst) en Jan Geurickx (Kalkestraat), 22 november 1949.
- 117.** Huwelijksfoto van Joannes Achilles Willocx (Buggenhout) en Maria Elisa Timmerman (Droeshout), 31 augustus 1937.
- 118.** Spijskaart bij het huwelijksfeest van Ilse Luypaert en Emiel Meeussen, met foto van het jonge paar.
- 119.** Enkele huwelijksaankondigingen van de laatste decennia.
- 120.** Enkele tekstboekjes van misviering bij huwelijken van de laatste decennia.

Leven en overleven in oorlogstijd

- 121.** Familiepensionaat Lindemans Opwijk (Schoolstraat).
Enkele stukken in verband met de functie van de gebouwen als Rode Kruis opvangpost (augustus 1914) en als Duits krijghospitaal onder de bezettingsjaren.
- 122.** Bewijs voor vrije doorgang door de linies,

met of zonder goederen, voor Carolina De Ridder (° Opwijk 13 maart 1895), afgeleverd door het gemeentebestuur van Temse. Op de keerzijde staan 2 afstempelingen "Vu pour passage" aangebracht door de politiecommissaris van Temse (sept. en 5 okt. 1914).

- 123.** In een brief aan Louis Geeurickx, front-soldaat-brancardier te Calais doet J. Van Malderen vanuit Frankrijk een relaas over "De groote vlucht" of "Looperkens Maandag" (24 augustus 1914).
- 124.** Getuigschrift van eenzelligheid (met persoonsbeschrijving) van respectievelijk Jeanne Lindemans (° 19 november 1894), uitgereikt te Opwijk 27 oktober 1914 en Constant Lindemans (° 31 juli 1896), uitgereikt te Opwijk op 14 september 1914.
- 125.** Bewijs van inschrijving – Bewijs van verblijfverandering, voor de jongste kinderen van het gezin Louis Lindemans-Constance De Waepenaert de Kerrebrouck (Marktstraat) die onder de oorlogsjaren vanaf 16 november 1915 te Grembergen bij de familie verbleven.
- 126.** "Passierschein", dd. 11 oktober 1914, dank zij de bemiddeling van Louis Lindemans (Marktstraat) door de Duitsers afgeleverd om een 40-tal burgers uit Grembergen vastgehouden in een trein te Merchtem, terug naar huis te brengen. Onderweg werden zij gastvrij onthaald in het pensionaat Lindemans. Zij waren de eersten die door de puinen van Dendermonde doorgelaten werden en de laatsten die over de opgeblazen brug de Schelde overstaken.
- 127.** Enkele verblijfs-, reis- en vervoersdocumenten van leden van de familie Lindemans (Marktstraat), door de Duitse overheid afgeleverd (WO 1), o.a. voor de jonge kinderen die een tijdlang in Grembergen, 1917 en 1918.
- 128.** Eenzelligheidskaart (met foto en persoonsbeschrijving) afgeleverd door de gemeente O.L.V. Tielt op 9 februari 1915 aan Louis Meeussen, ° 30 maart 1867, priesterroom van Paul Meeussen). Bemerkt de vermelding "wordt niet verdacht van spioen".
- 129.** Identificatiebewijzen van Louis Lindemans (Marktstraat) als lid van het *Steun- en Voedingskomitee* Asse en Opwijk.
- 130.** "Kartoffel-Geleitschein" (verbetering), Vervoerbewijs voor 480 kg aarappelen, van arrondissement Leuven (Tielt) naar arrondissement Hasselt (geschraapt en vervangen door Brussel (Jette)) op 31 oktober 1918 (geschraapt en vervangen door 7 tot 10 november 1918) afgeleverd aan Emiel Meeussen (vader van Paul Meeussen) van Sint-Pieters-Jette op 22 oktober 1918.
- 131.** Diverse documenten (met onder meer een deskundig verslag en proces verbaal van schatting opgesteld door architect Stanislas De Smedt) in verband met oorlogsschade WO 2 aan woonhuis en stallingen van de kinderen Timmerman (Droeshout).

Verjaardagen

- 132.** Kinderen en kleinkinderen organiseren iets als moeder of meter of vader of peter 80, 90,... jaar wordt !
- 133.** Menukaart voor het feestmaal als "bomma" 80 jaar wordt, 1993.
- 134.** Uitnodigingskaart voor de receptie op 5 december 1998 ter gelegenheid van de 100ste verjaardag van Anna Vereert-brugghen-De Meulder.

Werken om den brode

- 135.** 2 diploma's (Eerste prijs en Tweede prijs) van Algemene Tentoonstellingen van Brussel aan Josse De Troch (Opwijk), uitgegeven door het Algemeen verbond der hopplanters van het arrondissement van Brussel.
- 136.** Familiaal pensionaat Lindemans (Schoolstraat): uitgavenboek voor de bouw van de nieuwe school 30 mei 1845 (daarvoor de school van meester Arnoldus Van Bever). Hetzelfde schrift bevat ook de gedetailleerde lijst van rekeningen voor de bouw van de nieuwe refter, 1 april 1853.
- 137.** Familiaal pensionaat Lindemans (Schoolstraat): diverse rekeningen en facturen voor de bouw en de uitrusting van de kapel (1895).
- 138.** Aantekeningen- en rekeningenboek van het familiaal pensionaat Lindemans (Schoolstraat) 1892-1913. Laatste uitgave-aantekening in 1913: "Aan de geburen voor het 200 jarig verjaarfest: 138,00 fr."
- 139.** Prospectus voor het familiaal pensionaat Lindemans (Schoolstraat), ca. 1910.

- 140.** Getuigschrift, in de beide landstalen, van de benoeming van Joseph Maria Emiel Meeussen (vader van Paul Meeussen), eerstaanwezend ingénieur bij 't Algemeen secretariaat van de Belgische Spoorwegen, tot Ridder in de Leopoldsorde, 21 juli 1921.
- 141.** Vrachtbrief, factuur en stortingsbewijs voor waren aan handelaar K. Sablon (Mazenzele), 1931.
- 142.** Toelatingsdocumenten van het Ministerie van openbare werken-Beheer van Bruggen en Wegen aan Ch. Sablon (Mazenzele) voor het plaatsen van een vaste benzinepomp op de stoep van de baan vanASSE naar Dendermonde, 1934.
- 143.** Met deze brief vroeg Jan Baptist Hermus (° 3 mei 1873, veldwachter te Opwijk, Kerkstraat), in het voorjaar 1937 zijn pensioen aan bij de minister.
- 144.** Maatschappelijke zekerheidskaart 2e kwartaal 194.. van Gerard Van Eycken (Mazenzele).
- 145.** Kaart van verplicht-verzekerde van Gerard Van Eycken (Mazenzele), verzekeringsjaar 1940-1941.
- 146.** Leveringscontract (met transportbewijs) uitgeschreven door het Ministerie van ravitaillering aan Remi De Pauw (Mazenzele) voor de levering van 100 kg aardappelen aan een particulier te Anderlecht, 2 juli 1945.
- 147.** Bedrukte verpakkingzak voor aardappelen van handelaar Charles Sablon (Mazenzele).

Sparen, vergaren en bouwen, geven en krijgen

- 148.** Originele akte van 1767 "*voor Meyer Burgemeester ende Schepenen der prochie van Opwijk, alsmede voor mannen van Leene van den princelijcken huysse ende Leenhove van Dendermonde residerende binnen de selve prochie*" op perkament, betreffende "*Rente van Vier Duijsent gulden wisselgelt capitaels in proffijte van Jon^k Henry Geelhand, Heere van Merxem Dambrugge en Ten laste van Marie De Reus Wed^e Wauters tot Opwijk*".
- 149.** Verzameling van notariële (en andere) akten en enkele andere documenten betreffende eigendommen, eind 18e-begin 20e eeuw, inzonderheid tussen mensen van Mazenzele en betreffende goederen gelegen in Mazenzele (verkoop van onroerende goederen -openbaar of uit de hand-, verkoop van vruchten ten velde, verkavelingen en verdelingen van erfenissen, testamenten, koopcontracten, schuldvorderingen, obligaties, kwitantie met vermindering van pandstelling, overdracht van roerende en onroerende rechten, huwelijkscontracten, deling en vereffening van gemeenschap, toewijzing van onroerende goeden, giften en kavelingen, kavelbrieven, ruiling van onroerende goederen,...).
Een bundel met beknopte beschrijving van elk van deze documenten (en van andere akten) is ter inzage beschikbaar.
- 150.** Kavelbrief van de kinderen Anna Catharina (x Gregorius Bogman), Petrus, Marie Theresia, Sopia en Augustinus Van der Borght (Mazenzele), dd. 24 oktober 1851 voor de goederen die zij erven van hun ouders Antonius Van der Borght († 14-10-1843) en Joanna Maria Van den Broeck († 22-02-1851).
- 151.** Akte opgesteld door notaris Frans Crols te Brussel, 23 september 1868, voor een schenking onder levende door de echtgenoten Pieter Jozef De Smedt (burgemeester van Opwijk) en Petronella Juliana Staes aan het Bureel van Weldadigheid van Opwijk van een bedrag van 2.000 frank. Deze schenking gebeurt op last voor het Bureel van Weldadigheid, van vier eeuwigdurende jaargetijden van telkens twee missen ("met begeleiding van orgelspel") voor de zielerust van de ouders van de schenkers, in de kerk van Opwijk.
- 152.** Diverse rekeningen, facturen en aanteckenboekje in verband met de bouw van het huis Lindemans in de Marktstraat, 1877-1878.
- 153.** Verzameling van diverse notariële (en andere) akten en enkele andere documenten betreffende eigendommen, begin 19e eeuw-ca. 1920 aangaande goederen van ondermeer de families De Coster-Temmerman-Stobbelaers, gelegen in Opwijk (en een klein deel in Brussel en in Merchtem)
Een bundel met beknopte beschrijving van elk van deze documenten (en van andere akten) is ter inzage beschikbaar.
- 154.** Opengeslagen pagina's van een (land)pachtboeken van de familie Louis

Lindemans (ca. 1871-begin 20e eeuw.

- 155.** Testament van Maria Josephina Lenaerts, in huwelijk met Joannes Ludovicus Meeussen, (grootouders van Paul Meeussen), Viersel 20 juli 1880.
- 156.** Met dit document, gedateerd 28 februari 1901, erkent het College van Burgemeester en Schepenen de som van 1.500 franken ontvangen te hebben van de heer Louis Lindemans (gemeenteraadslid) als lening voor de bijdrage voor de realisatie van de "onderaardsche goten" (gemeenteriolering in Opwijk-dorp).
- 157.** Uitslag van de verkoping van bomen in Opwijk (Betsmeersen) op 7 januari 1918 door notaris Wynants (Opwijk) voor de familie Lindemans (Opwijk). Er waren 40 kopen, voor een totaal bedrag van 1.495 fr.
- 158.** Spaarboekje van Petrus Joannes Timmerman (° 08-10-1858, x 17-07-1895 Marie Julia Buyl, † 10-03-1943) bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, geopend op 5 juni 1895, afgesloten in 1941.
- 159.** Rekening van notaris Heckelers van Merchtem aan P.J. Timmerman-Buyl (Droeshout) voor kosten van de aankoopakte "De Munter", dd. 19 maart 1902.
- 160.** "Voorloopig aanteekenboekje Ouderdomspensioen" van ... Bogman (Mazenzele) bij de lijfrentekas De Eendracht te Mazenzele, 1901-1925.
- 161.** Rekening van Emile de Coster, brouwer te Opwijk, door notaris Fernand Wijnants, Opwijk, voor verschillende zaken, dd. 27 juni 1903 en ontvangstbewijzen van respectievelijk 4.000 fr. dd. 28 februari 1903 en 480,07 fr. dd. 27 juni 1903.
- 162.** Akte van "schenking onder levenden", zonder tussenkomst van een notaris, op 25 december 1931 (Kerstdag!) door de echtgenoten Josephus Abbeloos en Francisca De Pauw, landbouwers-herbergiers op Droeshout aan hun 7 kinderen, met o.m. behoud van levenslange woonst bij hun dochter Rosalie (Langeveldstraat, daarna in de ouderlijke herberg op 't Stad). Franciscus De Pauw overleed op 6 februari 1939, haar echtgenoot op 15 februari 1943. De herberg werd door Rosalie en haar 2e man Fred Leemans nog uitgebaat tot 1968.
- 163.** Diverse een grootvader ingenieur-architect zien wij hier een verzameling documenten (plannen, beschrijvingen, lastenkohieren, contracten,...) van een aantal woningen die hij ontwierp en liet bouwen, om ze zelf te bewonen of voor rekening van derden.
- 164.** Bevestiging van het Ministerie van nijverheid, arbeid en maatschappelijke voorzorg dat de echtgenoten Temmerman-Buyl Petrus Joannes een pensioenaanvraag indienden op 17 juni 1929.
- 165.** "Rentebrevet" van de *Algemeene Spaar- en Lijfrentkas van België* van Maria Juliana Buyl (Droeshout), 1 augustus 1929.
- 166.** Diverse belastingspapieren (rechtstreekse belasting, grondbelasting, straatbelasting, herbergmaks, hondenbelasting, onderhoud Buurtwegen,...) van de familie Karel Sablon-Aelbrecht (Mazenzele), 1933 e.v.
- 167.** Ook dit zijn familiepapieren: een obligatie aan toonder van 100 fr. ter aflossing van oorlogsschade, 1925, van Joannes (Jean) Heuninckx (Mazenzele) en een brief hieromtrent van het Ministerie van Financiën dd. 25 juli 1932.
- 168.** Diverse verzekeringsdocumenten van handelaar Charles Sablon (Mazenzele), 1934, 1935, 1936.
- 169.** Factuur van de firma Huileries Jettoises Marcoline van 2 augustus 1935 aan K. sablon, handelaar in aardappelen in Mazenzele, voor "een ronet Marcoline speciale V" van 30 liters.
- 170.** Kwitantie van de Opwijkse landmeter Frans Van Langenhove aan de gebroeders Frans, Louis en Carool Sablon van Mazenzele voor landmeterswerk te Asse (Mazenberg), 24 september 1936.
- 171.** Met dit Bewijs van aangifte gedateerd 5 december 1936 bevestigde de Mazelse burgemeester Emiel Esselens dat handelaar Karel Sablon (Steenweg) een auto-voertuig bezat.
- 172.** Toelating van het Ministerie van openbare werken-Bestuur van Bruggen en Wegen aan K. Sablon (Mazenzele) voor het gebruik van 31,110 m² "uitschotkasseien" om het zijpad van zijn woning te verhardden, 5 maart 1937.
- 173.** Bewijs van 6 september 1941 dat Karel Sablon, handelaar te Mazenzele, voldaan heeft aan de formaliteiten der *telling van de Nijverheid, het Ambacht en den Handel*, voorgeschreven door het besluit van 31 juli 1941.
- 174.** Naamkaartje van Charles Sablon, koopman in aardappelen aan de *Dendenmond-schesteenweg 35* te *Maxenzeel*.
- 175.** Betaalkaart en lidkaart 1947 van Charles Sablon (Steen weg Mazenzele) bij de Bevoegdvereeniging van herbergiers, hotel-

en restauratiehouders (De Verenigde herbergiers, Aalst & Omtrek).

- 176.** Bon van een bierlevering op 27 september 1949 van de Naamloze Venootschap Bières d'Assche (Prielstraat) aan Charles Sablon (Mazenzele).
- 177.** Ouderdomspensioenen. Stand van lijfrenterekening van Josephine Timmerman (Droeshout).
- 178.** Enkele rekeningen en facturen (waarvan een aantal van plaatselijke aannemers en leveranciers) voor verbouwwerken aan de woning van Josephine Timmerman, Droeshout-'t Stad), 1946
- 179.** Enkele aanvraag- en toelatingsdocumenten, contracten en rekeningen, facturen, kwitanties in verband met de bouw van de woning van Gerard Van Eycken in de Sult-

veldstraat, 1949-'50.

- 180.** Het gezin Petrus De Meersman-Brusselmans (Kalkestraat) bouwden hun nieuwe woning aan de Steenweg op Aalst zowat 50 jaar geleden, in 1953-'54. Wij zien hier een aantal rekeningen, facturen, kwitanties,..., waarvan een aantal van plaatselijke aannemers en leveranciers.
- 181.** Document "Onderzoek van bate en kommer" aan Carolus Sablon-Aelbrecht (Mazenzele) met betrekking tot de vraag van Fr. Van Steen en consoorten voor de gedeeltelijke vernietiging van voetweg nr. 11 te Mazenzele, 16 maart 1957.
- 182.** Enkele mededelingen (sommige met een plannetje) van verhuizers.

Huwelijksjubilea

- 183.** Herinneringskaart (met foto's, 6 juli 1931) van het diamanten bruiloft van Juliaan Hermus en Ludovica Berghman (Manssteen) - 5 juli 1871-5 juli 1931.
- 184.** Spijskaart bij het zilveren huwelijksjubilea van E. Meeussen en J. Baeckelmans (ouders van Paul Meeussen) op 26 mei 1935.
- 185.** Menu aangeboden ter gelegenheid van de gouden bruiloft van August Meeussen en

Philomena Geldof, 1956. (oom van Paul Meeussen)

- 186.** Foto's bij enkele gouden huwelijksjubilea van de laatste decennia.
- 187.** Aankondigingen, uitnodigingen, teksten bij de eucharistievieringen, foto's,... bij zilveren, gouden en diamanten huwelijksjubilea van de laatste decennia.

Contacten met de familie, vrienden en kennissen

- 188.** Diverse prentbriefkaarten, sommige met een portret van een familielid of kennis, vooral van en naar de families Timmerman-Buyl en Willocx-Timmerman (Droes-

hout), soms enkel met een groet of nieuwjaarswens, soms met een boodschap, ca. 1910-1950. (in klasseermappen)

Onze nonkels paters en pastoors en tante nonnekens

- 189.** Aanstelling als onderpastoor te Schaarbeek, H. Joannes en Nikolaas door kardinaal Mercier van Josepho Constantino Norberto Baeckelmans, oom van de Opwijkse apotheker Paul Meeussen.
- 190.** Brief van pater scheutist Jules Callaert (Mazenzele) vanuit zijn missie in Lulua-bourg (Belgisch Congo) aan zijn confrater pater scheutist Leo Lindemans (Opwijk) die toen nog in Nederland verbleef, dd. 21 mei 1916.
- 191.** Enkele herinneringsprentjes aan jubel-feesten van zusters (1928 en later) en

enkele teksten eucharistievieringen.

- 192.** Enkele herinneringen aan jubilea van priesters: uitnodigingen voor de viering, herinneringsprentjes, spijskaart van feestmaaltijden, teksten eucharistievieringen,..., 1936, 1942, 1947, 1952 en later.
- 193.** Herinneringsprentje van zuster Z.M. Mauritsia (Anna Van Assche) bij haar vertrek naar de missie in Belgisch Congo op 5 april 1932.
- 194.** Internationale reispas van missionaris Alfons Van den Bossche (Opdorp) voor België, afgeleverd door het Belgische Con-

sulaat Generaal te Tientsin (China) op 23 november 1945. De pater-Scheutist kwam na de tweede wereldoorlog terug uit een Japans concentratiekamp in China.

- 195.** Herinneringsprentje aan de geloften van Zuster Maria Beata (Augusta Meeussen), Zusters van de H. Vincentius a Paulo Opwijk, 11 september 1947.
- 196.** Diverse herinneringen aan Diakenwijding, Priesterwijdingen, Bisschopswijding, Eerste H. Mis,...: aankondigingen, programma bij groepswijding (Missiehuis Scheut), herinneringsprentjes (sommige handgeschreven met een opdracht), eucharistie teksten, spijskaart van de feestmaaltijd, ..., 1878, 1888, 1891, 1892, 1902, 1905, 1913, 1920, 1921, 1928, 1928, 1930, 1931, 1937, 1938 en later.
- 197.** Brochure bij het zilveren Jubileum van Z.E.H. Victor Meeussen, 25 jaar pastoor-

deken te Zoutleeuw, 15 juli 1945.

- 198.** Handgeschreven en –gekleurde “Heilwensch aan mijn Broeders Arthur en Alfons bij de plechtigheid Hunner Eerste H. Mis”, Opdorp 27 augustus 1928, door hun zuster Elisabeth Van Den Bossche, echtgenote van de Opwijkse apotheker Paul Meeussen.
Fotoafdrukken tonen ons de tekst met de wensen.
- 199.** Handgeschreven en –geschilderde wensbrief, in dichtvorm) van Albert Van den Bossche en Pauline Gabriels (en meegenaaamtekend door hun kinderen André, Willy, Tony, Paul en Cécile) aan hun nonkel bij zijn 50-jarig priesterjubileum, 15 augustus 1942.
Fotoafdrukken tonen ons de tekst met de wensen.

Herinneringen aan het sociale en aan het verenigingsleven

- 200.** Een huldebrief, in dichtvorm, van de zangmaatschappij “Paraphone Zangers”, aan haar voorzitter Livinus Van den Bossche (schoonvader van Paul Meeussen) ter gelegenheid van zijn eedaflegging als lid van de gemeenteraad te Opdorp op 11 januari 1900.
- 201.** Identiteitskaart voor het jaar 1916 van Louis Lindemans (Stationsstraat, nu Marktstraat) voor de Koninklijke Bibliotheek van België.
- 202.** Lidmaatschapskaart 1937 van Anna Hofman-De Mayer (Heirbaan) bij de Vlaamse Toeristenbond.
- 203.** Uitnodigingskaart van de Bond van het H. Hart van Jesus van Mazenzele aan mevr. Sablon-Aelbrecht.
- 204.** Lidkaart 1941 van de Karel Sablon (Mazenzele) van de Davidsfondsafdeling Asse.
- 205.** Nieuwjaarswensen aan de leden van de Bond van het H. Hart, 1944, getekend

door kapelaan L. Van Pevenage van Nijverseel.

- 206.** Lidkaart 1947 van Karel Sablon (Mazenzele) van de Bond der Kroostrijke Gezinnen.
- 207.** Lidkaart Boerinnenbond van Josephine Timmerman, Droeshout.
- 208.** Lidkaarten van de Bond van het H. Hart, 1964.
- 209.** Lidkaart voor het jaar 1966 van Jan Heunickx (Klei) bij de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde.
- 210.** Foto en programma van een feestavond te Erembodegem, een perartikel 18 oktober 1936, een briefkaart, en een brief (aan “Zjeen” Van den Broeck, Asse) van het zang- en muziekgezelschap de “Varende Gezellen” waarvan meester Frans Hofman (Heirbaan) deel uitmaakte (rechtsonder op de foto).
- 211.** Enkele recentere lidkaarten bij Opwijkse verenigingen.

Overlijden en begraving

- 212.** Rouwbrief (doodsbrief) van François Decoster, “receveur pensionné en échevin communal” (ontvanger op rust en gemeenteschepen), ° Brussel 14 maart 1804 en † Opwijk 32 oktober 1873.
- 213.** Foto’s van bij de begraving van Rosalie Van Rossem (Neerveldstraat, † 26 juni

1959, weduwe van Judocus Luypaert), van in het sterfhuis (met rouwkapel), met de rouwstoet naar de Sint-Pauluskerk en op het kerkhof van Opwijk.
Daarnaast de rouwbrief en het bidprentje van Rosalia Van Rossem.

- 214.** Ontvangstbewijs door pastoor Eugeen

Vermeyen (Droeshout) aan de erfgenamen van Joseph De Troch (Waaiberg) van 397 frank voor de uitvaart en begrafenis kosten, 7 februari 1933.

- 215.** Foto bij het graf van een lid van de familie Lindemans, waarschijnlijk Constance de Waepenaert de Kerrebrouck echt. Louis Lindemans († 10 januari 1935).
- 216.** Documenten "passif" van de doodsschuld na het afsterven van Petrus Joannes Timmerman († 10 maart 1943, Droeshout, echtgenoot van Marie Julia Buyl) bijeengebracht door notaris Victor Wynants: kwijtschrift van Theo Meysman 15-03-1943 voor drukwerk van rouwbrieven en doodsbeeldekens (62,80 fr.), kwijtschrift van Camille De Smedt 18-03-1943 voor maken van een grafput (75 fr.), kwijtschrift van pastoor Frans Dierickx 21 maart 1943 voor de begrafenisplechtigheden (620 fr.), kwijtschrift 30-04-1943 voor geneeskundige zorgen en geneesmiddelen (vermoedelijk van dokter E. Markey, 559 fr.) en rekening van Alfons De Mol 20-03-1943 voor het maken van de lijkst (551 fr.).
- 217.** E.H. Norbert Baeckelmans op zijn doodsbed in het gasthuis van Opwijk, † 23 juni 1949.
Daarnaast zijn doodsbrief en zijn bidprentje.
- 218.** Enkele uitnodigingen aan Petrus Mergan (Dries, Mazenzele) van de Harmonie "De Verbroedering" – Mazenzele voor aanwezigheid op de "lijkplichtigheden" van een overleden medelid, 1958-1959.
- 219.** Ook dit vindt men terug bij familiepapieren: een foto van (verdwenen) grafstenen van familieleden.
- 220.** 35-40 jaar geleden werden vaak foto-opnamen gemaakt van de rouwstoet (van het sterfhuis tot de kerk). Een fotograafbedrijf uit Wemmel bood deze foto's dan te koop aan in een kleine album aan de familie. Wij zien hier enkele foto's van

twee begrafenisstoeten:

- Frans Vastenavondt ("Frans van Koalders", † 29-01-1964, echtgenoot van Eugia Thoen, Coenstraat).
Frans was voorzitter van de Nijverseelse zangmaatschappij Sint-Pauluszonen.
- Alfred Leemans ("Fred Kabot", † 15-11-1967, echtgenoot van Rosalia Abeloos, Steenweg op Vilvoorde).
Fred was herbergier op Droeshout't Stadt.

- 221.** Enkele dankbetuigingskaartjes voor blijken van deelneming bij een overlijden.
- 222.** Enkele (eerder recente) liturgieteksten bij uitvaarten.
- 223.** Uitnodigingskaartje(s) voor het volgen van de familie na de begrafenisplechtigheid.
- 224.** Nagedachteniskaartje van Herman, Philemon, Omer, Emmanuel, Maria Mertens, ° Opwijk 25 december 1922, † Brussel 28 januari 1993.
- 225.** Fraaie voorbeelden hoe sommige mensen en families de rouwbrieven (doodsbrieven) van hun familieleden, in de verschillende takken, ordenden en gebundeld bewaren in albums.
- 226.** Fraaie voorbeelden hoe sommige mensen en families de bidprentjes (doodsprentjes) van hun familieleden, in de verschillende takken, ordenden en gebundeld bewaren in albums.
- 227.** Een selectie van (oudere en recentere) losse rouwbrieven van overwegend Opwijkenaars.
- 228.** Een selectie van (oudere en recentere) losse bidprentjes van overwegend Opwijkenaars.
- 229.** Herinneringsprentjes aan de overledenen van het laatste jaar, Allerheiligen, per parochie.

Familiefoto's - Familiestambomen

230. *Mijn Familieboom.*

Tekst en muziek van een handgeschreven kluchtlied, woorden en muziek van R. Vermandere, vermoedelijk begin 20e eeuw.

- 231.** Diverse (oude) foto's van familieleden van Elisabeth Van den Bossche (Stationsstraat). Sommige foto's zijn reprints. Wij zien van Jan Meeussen: de over-

overgrootmoeder Van den Berghe, de over-overgrootvader Van den Berghe, de overgrootmoeder Van den Berghe, de overgrootvader H. Maes, de grootnonkel Achiël Maes, E.P. Frans De Boeck (Scheutist) bij zijn bezoek in België ca. 1911, grootnonkel Arthur Maes bij zijn eerste afreis naar China in 1905 en moeder Elisabeth Van den Bossche ca. 1925.

- 232.** Familiefoto (3 generaties) van het gezin Louis Lindemans-Constance de Wae-penaert de Kerrebrouck, ca. 1925.
- 233.** Familiefoto ook met 3 generaties: Petrus Timmerman († 1943) en Julie Buyl († 1944), Achiël Willocx († 1984) en Elisa Timmerman († 1957) en haar zuster Josephine († 1983) en Juliette, Pierre en Richard († 6 maart 1943) Willocx.
- 234.** Sterk uitgewerkte en gedocumenteerde genealogie van de familie Van Tichelen 1200-1940, door B.W. Van Schijndel, met medewerking van Henrij Van Tichelen-Ide, met opengevouwen kwartiertafel en een kopie van enkele pagina's.
- 235.** Eén van de vele (verwerkte) bronnen die de mensen helpen voor het opstellen van stambomen: de lijsten van "Van meiseniersbloed" (Grimbergsche meiseniers, hier onder meer voor de naam Van den Bossche), van Opwijkenaar Jan Lindemans, die in dertien jaargangen (1944-1956) in het heem- en geschiedkundig tijdschrift Eigen Schoon en De Brabander in afleveringen verscheen (naderhand gebundeld en via een beperkt aantal overgedrukt en verspreid) en die later nog aangevuld werden.
- 236.** Eerste pagina van de handgeschreven kwartierstaat van Jozef Maria Emiel Meeussen (vader van Paul Meeussen), ° Oelegem 17-10-1883.
- 237.** Eerste pagina van de voorouderstafels (kwartierstaten) in hetzelfde boek van de families Baeckelmans-Vereycken en van Meeussen-Van den Bossche (kopie).
- 238.** Een bedankingskaart onder de vorm van een stamboom aan het bestuur van Heemkring Opwijk-Mazenzele van "Zjeen" Van den Broeck – Maria Vanhulle voor een attentie ter gelegenheid van hun gouden huwelijksjubileum op 6 april 1986.
- 239.** Stamboom van de nakomelingen Judocus Luypaert-Rosalie Van Rossem naar een ontwerp van Jan Heuninckx (augustus 1980). Hier wordt een fotografische afdruk van het oorspronkelijke kunstwerk getoond.
- 240.** Enkele Opwijkse (of in ruime mate) familiegeschiedenissen (en aanverwante publicaties) waarvoor, voor informatie en illustratie, ruim gebruik gemaakt is van familiepapieren.
- de SCHAETZEN, Marcel, *Genéalogie de la famille De Lantsheere*, Brussel en Parijs, 1934. (kopie)
 - LINDEMANS, Leo, *Geschiedenis van de familie Lindemans 1370-1980*, 1979, Brussel.
 - HEYVAERT, Jean, *Heyvaert Opwijk-Merchtem. Proeve van een familiegeschiedenis*, Oudenaarde. (kopie)
 - Familie Van den Broeck, 1983.
 - VEREERTBRUGGHEN, Adolf, *Roots van de oude Brabantse geslachten. Geslacht Vereertbrugghen. Tak Schaliënhof*, Opwijk, 1987.
 - VAN NEDERVELDE, Georges, *Geschiedenis en genealogie van de familie Van Nedervelde 1296-1990*, 1990.
 - VAN DER BORGHT, Erwin, *Stamouders Joannes Franciscus Van der Borght en Joanna Catharina Esselens*, 1993.
 - VAN DER BORGHT, Erwin, *Stamouders Ludovicus Van der Borght en Maria Elisabetha De Nil*, 1994.
 - LINDEMANS, Leo, *De minnezangers van Opwijk*, Brussel, 1995.

De verzameling van Theo MEYSMAN

Velen herinneren zich nog de erg interessante en succesvolle tentoonstelling die Theo Meysman (Droeshout) 12 jaar geleden (augustus 1992) organiseerde in de parochielokalen van Droeshout, voornamelijk rond de thema's "Ons familieverleden 1911-1992", "Rond de kerktoren van Droeshout", "Van Koning Leopold I tot Koning Boudewijn I" en "Gouden en diamanten jubilea".

Theo besliste in de zomer van 2002 een groot deel van zijn rijke verzameling en documentatie die hij gebruikte in zijn tentoonstelling en die

hij de volgende jaren nog verder aanvulde, aan onze heemkring te schenken.

Het zijn tientallen albums met geschiedkundige-heemkundige documenten: rouwbrieven en bidprentjes, divers gelegenheidsdrukwerk, herinneringen aan geboorten, doopselvieringen, 1e en plechtige communie's, aan huwelijken en huwelijksjubilea, foto's van priesters en andere geestelijken, herinneringen aan Eerste Missen, aan processies, teksten van toespraken allerhande, herinneringen aan de scholen en het onderwijzend personeel, aan feestvieringen en culturele manifestaties, wenskaarten, bijzondere

re Opwijkse persartikelen, verkiezingsdrukwerk, liturgieteksten bij kerkelijke vieringen,... alles perfect geordend en gepresenteerd, zoals wij Theo kennen.

Zoals voor andere schenkingen tracht onze vereniging deze zaken dankbaar te benutten voor historisch-heemkundig onderzoek en voor praktisch gebruik door alle geïnteresseerden (beperkte openstelling van het verenigingsarchief en -documentatie, gebruik op tentoonstellingen, verwerking in het HOM-tijdschrift en in andere publicaties, gebruik op de HOM-internetsite,...).

Wij zijn Theo erg dankbaar om nu, in het kader van deze heemkundige tentoonstelling "*Familiepapieren: van de geboorte tot het graf*" de meest relevante zaken van zijn uitgebreide schenking aan het publiek te kunnen tonen.

Alhoewel de inhoud van niet alle farden overeenkomt met de aanduiding op de kaft, geven wij hierna de lijst van de 20 aanwezige farden met vermelding van de aanduiding op de kaft.

Een farde "Opwijkse notabelen en gezagsdragers"

Een farde "Communieprentjes"

Een farde "Nieuwjaarskaarten"

Een farde "Plaatselijk nieuws"

Een farde 1933-1978

Een farde 1979-1983

Een farde 1983-1987

Een farde 1987

Een farde 1987-1989

Een farde 1987-1990

Een farde 1990-1991

Een farde 1991-1992

Een farde 1990-1992

Een farde 1992-1993

Een farde 1993-1994

Een farde 1994-1995

Een farde 1995

Een farde 1995-1996

Een farde 1996-1998

Een farde 1998-2000

De meeste van de documenten in de mappen kunnen natuurlijk gerangschikt worden in één van de rubrieken van het deel van de tentoonstelling dat hierboven gecatalogeerd is. Wij wensen echter de eenheid en samenhang van Theo's verzamelwerk te bewaren.

De farden zijn vrij in te kijken.

Wij rekenen op de zorgzaamheid van elkeen voor de correcte behandeling van de documenten. Mogen wij vragen alle documenten in de plasticmapjes te laten aub.

Bewerkte Opwijkse bronnenbestanden op internet

Op de HOM-internetsite zijn reeds een behoorlijk aantal heemkundige en genealogische-familiekundige bijdragen beschikbaar. Zij zijn vrij raadpleegbaar, uiteraard mits respect voor de auteurs- en eigendomsrechten, zoals vermeld op de startpagina van de site.

Sinds 1 november 2003 hebben onze HOM-leden (abonnees HOM-tijdschrift) exclusief toegang tot een afzonderlijk deel van deze website waarop een aantal (deels bewerkte) belangrijke heemkundige en genealogische Opwijkse bronnenbestanden staan.

Deze toegang kan slechts gebeuren na een registratie bij de Heemkring Opwijk-Mazenzele, waarbij een login-naam wordt toegekend, en met gebruik van een wachtwoord uit een recent nummer van het HOM-tijdschrift.

De inleidende pagina's zijn wel toegankelijk

voor alle geïnteresseerden.

In een eerste fase werden volgende bewerkte bronnenbestanden beschikbaar gesteld:

- de gegevens van enkele duizenden rouwbrieven (doodsbrieven) en bidprentjes (en die trouwens regelmatig aangevuld worden)
- de gegevens van het Kohier 20ste penning (1571)
- de resultaten van de volkstelling van 1796 (jaar IV) van Opwijk en Mazenzele
- de gegevens van de legger bij de kadastrale plannen P.C. Popp (ca. 1860) van Opwijk en Mazenzele
- de gegevens van de Opwijkse kiezerslijsten van 1928 (mannen)

Meer informatie vindt men op :

[http://users.pandora.be/HOM/Bronnenbestanden op internet A-F.htm](http://users.pandora.be/HOM/Bronnenbestanden%20op%20internet%20A-F.htm)

en
<http://users.pandora.be/HOM/Leden.htm> (binnen de HOM-website
www.heemkringopwijk.be).

Bij deze heemkundige tentoonstelling "Familiepapieren: van geboorte tot het graf" presente-

ren wij ook ruim de bewerkte Opwijkse bronnenbestanden die wij op internet plaatsten op een pc. Een aantal van deze bronnenbestanden bevatten trouwens authentieke familiepapieren, zoals de verzameling van vele duizenden rouwbrieven en bidprentjes.

Gegevens van de Opwijkse parochieregisters (en burgerlijke stand) 1601-1900 nu online

E.H. Frans Verberckmoes (Lebbeke-Heizijde) publiceerde in 1994 in eigen beheer en met de hulp van Hugo De Ridder het werk "Alfabetisch repertorium van de families te Opwijk van 1601 tot 1900", op basis van de gegevens van de originele parochieregisters en de registers burgerlijke stand (19e eeuw). In de drie lijvige boekdelen, samen 1.364 pagina's, zijn de persoonsgegevens (namen, plaats en datum huwelijken –met de namen van de Opwijkse ouders-, plaats en data van geboorten of dopen en van overlijdens en de namen van peter en meter bij de geboorten) van 7.869 families samengesteld. De inhoud van de registers werd systematisch bewerkt en alfabetisch (op de stam) en chronologisch gerangschikt (op datum huwelijk) per gezinshoofd. Het repertorium werd afgesloten met een lijst van de opgenomen families alfabetisch gerangschikt op naam van de vrouw en met een lijst van 251 niet-geïdentificeerde overlijdens 1850-1900.

Met het repertorium van de Opwijkse families werd een unieke databank gecreëerd waarmee elke autochtone Opwijkse familie met weinig moeite minstens 300 jaar in het verleden kan teruggaan. De publicatie bracht een stroomversnelling teweeg in het genealogisch en familiekundig onderzoek van Opwijk en omgeving.

Dit repertorium van de Opwijkse families 1601-1900 is nog steeds in boekvorm te verkrijgen bij de Hugo De Ridder, Neerveldstraat 235 te Opwijk.

Fons Lefever (vertegenwoordiger VTB-VTB Opwijk) bewerkte het *Alfabetisch repertorium van de families te Opwijk van 1601 tot 1900* van F. Verberckmoes tot een digitale versie en plaatste deze online op het internet. Hierbij staan diverse en uitgebreide zoekmogelijkheden en presentatievormen ter beschikking. Hetzelfde deed hij voor enkele Opwijkse families.

Hiermee is het repertorium van de Opwijkse families 1601-1900 nu voor iedereen online beschikbaar met een krachtige zoekmotor. Opzoeking kan gewoon op basis van de familienaam en de voornaam (of van delen ervan). Indien nodig kan je gebruik maken van diverse andere zoek- en selectiecriteria. Het resultaat van de verwantschap tussen de personen kan ook grafisch weergegeven worden (voorouders en afstammelingen).

In de toekomst zullen ook de gegevens van Mazenzele raadpleegbaar zijn.!

Het geheel wordt door onze heemkundige vereniging, in het kader van onze activiteit rond "families" op Erfgoeddag, ruim gepresenteerd aan de belangstellenden.

Beknopte literatuurlijst

Volgende publicaties over familiearchieven en familiegeschiedenis zijn (op één na) op de tentoonstelling raadpleegbaar:

- *Themabrochure Erfgoeddag Vlaanderen & Brussel "t Zit in de familie"*, Coördinatie Erfgoeddag, 2003.
- LINDEMANS, Jan, *Hoe maak ik mijn stamboom op: kleine inleiding tot de Vlaamse familiegeschiedenis*, door Jan Lindemans, 4e druk, Uitgeversmaatschappij N.V. Standaardboekhandel (Antwerpen-Amsterdam), 1952.
- PIETERS Jules, *Doods-, begrafenis- en rouwgebruiken in het arrondissement Dendermonde*, Bond der Oost-Vlaamse Folkloristen, Gent, 1960.
- VANNOPPEN Henri, *Hoe maakt men een stamboom op in Brabant?*, 1978.
- ELOY Arnold, HOLLEBOSCH-VAN RECK Yolande en MEILANDER Valérie, *Een vizie op de dood 1790-1914 – kerk-vrijdenkerij-esoterie-spiritisme*, annex bij de tentoonstelling *Rendez-vous met Magere Hein. Doods- en rouwgebruiken in de 19e eeuw*, Museum voor Volkskunde, Gent 30.10.1986 – 25.1.1987, Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen v.z.w., Gent 1986.
- STROOBANTS Aimée, *Van de wieg tot het graf*, tentoonstellingsgids bij de gelijknamige tentoonstelling in het Museum voor Volkskunde van Dendermonde 25 augustus-29 oktober 1989, Stadsbestuur Dendermonde – Stedelijke musea, 1989.
- VAN DER LINDEN Jo, *Berlaarse doodbeelden en rouwgebruiken*, uitgave ter gelegenheid van de septemberkermistentoonstelling 1991, Heem- en Oudheidkundige Kring van Berlare vzw, Berlare, 1991.
- *Verliefd, Verloofd, Getrouwd* (annex bij de tentoonstelling 19 februari-1 mei 1988), ASLK, Brussel, 1988.
- ROELSTRAETE, Johan, Handleiding voor genealogisch onderzoek in Vlaanderen, tweede druk, Vlaamse Vereniging voor Familiekunde - Roeselare, 1998.
- VANNOPPEN Henri, *Ontdek uw familieleden. De stamboom en geschiedenis van uw familie. Complete en praktische gids voor het reconstrueren van uw familieleden. De juiste werkmethode toepassen. De beste bronnen raadplegen. Oude afbeeldingen leren interpreteren*, Deltas, Aartselaar, 2001.

Het geheel van deze tentoonstellingscatalogus en activiteitenprogramma werd de HOM-internetsite geplaatst.

Surf hiervoor naar <http://users.pandora.be/HOM/Familiepapieren.htm> (onder www.heemkringopwijk.be).

*Trap, trap af !
Is 't mensenleven
Voor wie het leven is gegeven.
Van 't jaar
0 tot 2 liggen w'in ons wieg
Slapen en schreien meer dan lief !
10 dat zijn ons kinderjaren
20 denkt men aan het paren.
30 moet men zijn getrouwd
want op
40 is men reeds te oud !
50 krijgt men ongemakken;
60 is men snel aan 't zakken;
70 kan men nog wat leven maar
80 wordt ons "toegegeven"
want dan worden wij weer "kinds"
arthrose en reuma alleszins.
90 daalt het leven straf
100 liggen ons beenderen in het graf.*

Versvorm die vandaag de dag nog voortleeft in de levenstrap, een voorstelling in de populaire prentkunst die volgens Schendo medio 16e eeuw in Amsterdam werd uitgevonden.

Heemkring Opwijk-Mazenzele

Contactadres: Bolstraat 93, 1745 Opwijk

Tel. 052-35 50 27

E-mail: heemkringopwijk@hotmail.com

URL: www.heemkringopwijk.be

Realisatie van deze brochure:

Ingo Luypaert, Jan Meeussen en Maurice Willocx.

© 2004, Heemkring Opwijk-Mazenzele.

Met dank aan:

Diverse plaatselijke bruikleengevers van tentoonstellingsmateriaal

Robert Luypaert en Linette Van Uytvanghe

Jeroen Luypaert en Liesbeth Vranckaert

Hilde Vastenavondt

Jules Van de Velde

Coördinatie Erfgoeddag

Huis Den Rhyn
Hofstraat 15
2000 Antwerpen